

การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจ Perception of Self-esteem of Women Having Given Birth, Police General Hospital

วิไล ลิ้มพานิชภักดิ์

Wilai Limpanichphakde

Corresponding Author: Email: wilaipretty@yahoo.com

(Received: July 12, 2021; Revised: August 15, 2021; Accepted: August 28, 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจ กลุ่มตัวอย่าง เป็นหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจจำนวน 104 ราย เครื่องมือวิจัย เป็นแบบประเมินการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.85 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เท่ากับ 2.95 ($M = 2.95$, $SD = .723$) โดยด้านพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง ($M = 3.10$, $SD = .664$) รองลงมา ด้านความคิดคะแนนเฉลี่ย 3.04 อยู่ในระดับสูง ($M = 3.04$, $SD = .744$) และด้านความรู้สึกมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.71$, $SD = .760$)

2. การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเอง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมข้อรายการที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูง ($M = 3.17$, $SD = .643$) ด้านความคิดข้อรายการที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การมองโลกในแง่ดีอยู่ในระดับสูง ($M = 3.19$, $SD = .707$) และด้านความรู้สึก ข้อรายการที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือมีความรู้สึกเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.73$, $SD = .753$)

ดังนั้นพยาบาลห้องคลอดควรให้การพยาบาลร่วมกับส่งเสริมการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของผู้รับบริการเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ความหวัง และนำไปสู่การทำหน้าที่มารดาที่ดีต่อไป

คำสำคัญ: การรับรู้ คุณค่าในตนเอง หญิงที่มาคลอด

Abstract

The purpose of this descriptive research was to study the level of self-esteem among women giving birth at Police General Hospital. The subjects were 104 women who gave birth at Police General Hospital. The reliability of research instrument; a self-esteem assessment was 0.85. The data were then analyzed for finding percentage, mean, and standard deviation. The results revealed as follows;

1. The overall self-esteem level of the samples was at moderate level ($M = 2.95$, $SD = .723$). For each aspect, the behavioral aspect had the highest score ($M = 3.10$, $SD = .664$) followed by the thinking aspect that had high mean score ($M = 3.04$, $SD = .744$), and the least was emotional aspect that ranked in a moderate level ($M = 2.71$, $SD = .760$).

2. As for considering in each aspect, it was found that the behavior aspect, the highest mean score was at item of responsibility ($M = 3.17$, $SD = .643$). While, the thinking aspect, the highest mean score was at item of positive thinking ($M = 3.19$, $SD = .707$). The mean scores on both aspects were at medium level. Whereas, item of confidence, the highest mean score in emotional aspect, was at medium level ($M = 2.73$, $SD = .753$).

Therefore, maternity nurses should provide nursing care together with self-esteem promotion among the clients in order to achieve satisfaction, hope and lead to good motherhood.

Keywords: Perception, Self-esteem, Women giving birth

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การตั้งครรภ์เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของหญิงวัยเจริญพันธุ์ โดยเฉพาะช่วงระหว่างตั้งครรภ์จะมีการเปลี่ยนแปลงสรีระร่างกายอย่างต่อเนื่องจึงต้องคำนึงถึงความแข็งแรงของร่างกาย จิตใจ สภาวะความเป็นอยู่หรือสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ตลอดจนความปลอดภัยในการทำงาน ฉะนั้น มารดาจึงต้องได้รับการสาธารณสุขและการดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มรู้ตัวว่าตั้งครรภ์ ช่วงอายุครรภ์ต่างๆ จนถึงขณะคลอดบุตรและหลังการคลอดบุตร ถือว่าจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อตัวมารดา และทารกในครรภ์เพื่อให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่สมบูรณ์พร้อมคลอดออกมาสู่โลก (Jiraphokkul, 2018) โดยการคลอดเป็นกระบวนการธรรมชาติที่เกิดขึ้นเพื่อให้ทารก รก เยื่อหุ้มรกและน้ำคร่ำเคลื่อนตัวจากโพรงมดลูกผ่านช่องทางคลอดสู่ภายนอก โดยในระหว่างการคลอดผู้คลอดจะเกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ไม่สุขสบายและมีความเจ็บปวดจากการเจ็บครรภ์ (Fraser & Cooper, 2003) ซึ่งความเจ็บปวดนั้นมีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในของแต่ละบุคคล ได้แก่ ความก้าวหน้าของการคลอด ความกลัวความวิตกกังวล ความเครียดที่มีต่อการคลอด ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คลอดกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นบุคคล สถานที่ อุปกรณ์ทางการแพทย์ และการรับรู้คุณค่าในตนเอง ดังนั้นการเจ็บครรภ์นั้นจึงส่งผลกระทบต่อจิตใจของมารดาทำให้มีความวิตกกังวล รู้สึกว่าการคลอดเป็นการเผชิญกับความไม่แน่นอน กลัวอันตรายในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะมารดาที่ไม่เคยคลอดมาก่อน อาจทำให้เกิดความล้มเหลวในการปรับตัวที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพหน้าที่มารดาและส่งผลต่อการรับรู้คุณค่าในตนเองของมารดาหลังคลอดได้

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem) เป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเอง การยอมรับนับถือตนเอง การมีความสุขในชีวิตของตนเอง และการยอมรับในความผิดพลาดของตนเอง ซึ่งความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ การรักตนเอง (self-love) การยอมรับตนเอง (self-acceptance) และการรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ (sense of competence) (Rosenberg, 1965) ซึ่งความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งจำเป็นต่อความเป็นปกติสุขของร่างกายและจิตใจของบุคคลผู้ที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงจะสนใจปฏิบัติกิจกรรมดูแลตนเองในทางบวกหรือกระทำต่างๆโดยไม่ต้องพึ่งผู้อื่น (Rosenberg, 1979) โดยทั้งในหญิงตั้งครรภ์และมารดาหลังคลอดที่รับรู้คุณค่าในตนเองสูงจะต้องการมีสุขภาพดีมีความเชื่อมั่นความสามารถในการควบคุมตนเองและดำรงรักษาสุขภาพและนำไปสู่พฤติกรรมสุขภาพรวมทั้งคุณภาพชีวิตที่ดีตรงข้ามกับมารดาที่รับรู้คุณค่าในตนเองต่ำจะส่งผลให้รู้สึกวิตกกังวลและเบื่อหน่ายทำให้สุขภาพเสื่อมโทรมท้อแท้หมดหวังและนำไปสู่ภาวะซึมเศร้าในที่สุด ดังนั้นความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจึงมีความสำคัญในการดำรงชีวิตเป็นอย่างยิ่ง (Sawai, Bahari, Ibrahim, & Rejab, 2011)

โรงพยาบาลตำรวจเป็นสถานพยาบาล ขนาด 650 เตียง ให้บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วยทั้งแผนกผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยฉุกเฉิน ผู้ป่วยในในแผนกต่างๆและแผนกสูติรีเวชจากสถิติจำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่มาคลอด โรงพยาบาลตำรวจระหว่างปี พ.ศ.2560 -2562 พบว่า มีหญิงตั้งครรภ์มารับบริการคลอด จำนวน 1,668 , 1,739, 1,698 ราย ตามลำดับ ซึ่งโรงพยาบาลตำรวจให้บริการหญิงตั้งครรภ์ตั้งแต่การฝากครรภ์ การคลอดบุตร และการพยาบาลหลังคลอด ซึ่งทั้ง 3 บริการ ประกอบด้วย การประเมินสภาพการเตรียมความพร้อม การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การให้ความรู้ในการปฏิบัติตัว และเอกสารข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับการคลอด ถึงแม้จะมีบริการครอบคลุมทั้ง 3 ระยะ แต่ในระยะรอคลอดผู้รับบริการจะรู้สึกเจ็บปวด กระวนกระวายจากกลไกการคลอดที่ส่งผลต่อความร่วมมือในการรักษา การพยาบาลตามมาตรฐานและการเตรียมความพร้อมของหญิงตั้งครรภ์จึงมีความสำคัญเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการคลอดและบทบาทหน้าที่ รวมทั้งส่งเสริมการรับรู้คุณค่าในตนเองทั้งด้านการมองโลกในแง่ดี การคิดอย่างมีเหตุผล และการส่งเสริมอารมณ์ที่มั่นคงจะนำไปสู่การควบคุมตนเอง ความอดทน และความร่วมมือในการรักษาพยาบาลดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของหญิงที่มาคลอด โรงพยาบาลตำรวจ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานนำไปสู่การพัฒนาการพยาบาลแก่หญิงที่มาคลอด โดยเน้นการสร้างเสริมการรับรู้คุณค่าในตนเองของหญิงตั้งครรภ์และผู้คลอดที่จะมีผลนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสุข และความหวัง ความผาสุกทางจิตวิญญาณ และสามารถทำหน้าที่มารดาที่ดีต่อไปได้

คำถามการวิจัย

การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจ ประกอบด้วย การรับรู้คุณค่าในตนเองด้านความคิด การรับรู้คุณค่าในตนเองด้านความรู้สึก และการรับรู้คุณค่าในตนเองด้านพฤติกรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Rosenberg (1965) ที่กล่าวถึงการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองที่สามารถประยุกต์ใช้ในการศึกษาการรับรู้คุณค่าในตนเองของหญิงตั้งครรภ์และหญิงที่มาใช้บริการคลอด โดยการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกภายในของบุคคลที่นำไปสู่การยอมรับนับถือตนเอง ความ

เชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งความสามารถในการประเมินตนเองทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งการรับรู้คุณค่าในตนเอง แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การรับรู้คุณค่าในตนเองด้านความคิด แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) การมีความคิดเชิงบวกที่มองสิ่งต่างๆ ในชีวิตด้านดี มีประโยชน์ มีความหวัง การยอมรับปัญหาอุปสรรคต่างๆ เกิดขึ้นได้ และ 2) การคิดอย่างมีเหตุผลที่เป็นการคิดอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ รวมทั้งการประเมินผล โดยใช้ข้อมูลจากประสบการณ์ในการตัดสินใจ องค์ประกอบที่ 2 การรับรู้คุณค่าในตนเองด้านความรู้สึก แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ความรู้สึกเชื่อมั่นการกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีความมั่นคงในการตัดสินใจต่างๆ และ 2) อารมณ์มั่นคง เป็นความอดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวต่อสิ่งต่างๆ ที่เข้ามารบกวนอารมณ์ที่เป็นสุข สามารถควบคุมอารมณ์และปรับตัวได้ องค์ประกอบที่ 3 การรับรู้คุณค่าในตนเองด้านพฤติกรรมแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ความพยายามที่เป็นความมุ่งมั่น ความอดทน เอาใจใส่ที่จะทำงานที่ได้รับหมายให้สำเร็จลุล่วง และ 2) ความรับผิดชอบ เป็นการทำหน้าที่ด้วยความสำนึก ตั้งใจ และละเอียดรอบครอบ ไม่ละทิ้งหน้าที่ ไม่ทุจริต ทั้งยอมรับในผลที่เกิดขึ้นทั้งในด้านดีและด้านไม่ดี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร การวิจัยครั้งนี้เป็นหญิงที่มาใช้บริการที่ห้องคลอดโรงพยาบาลตำรวจในเดือนตุลาคม 2563 - มีนาคม 2564 จำนวน 686 คน (Police Hospital, 2021)

กลุ่มตัวอย่าง เป็นหญิงที่มาใช้บริการที่ห้องคลอดโรงพยาบาลตำรวจในเดือนตุลาคม 2563 - มีนาคม 2564 จำนวน 104 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Inclusion criteria) ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มาใช้บริการห้องคลอด โรงพยาบาลตำรวจ 2) การรับรู้สติสัมปชัญญะดี มีความเข้าใจ ฟังและสื่อสารภาษาไทยได้ดี และ 3) สำนึกใจและยินดีให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการวิจัย เกณฑ์การคัดออก คือ ผู้ที่ไม่สำนึกใจในการเข้าร่วมโครงการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แบ่งเป็น 2 ตอน รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยอายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สิทธิในการรักษาพยาบาล มีปัญหาค่าใช้จ่ายในการเจ็บป่วยครั้งนี้ ปัจจุบันท่านพักอยู่กับใคร ความพอเพียงของรายได้ บุตรคนนี้เป็นบุตรลำดับที่เท่าไร ท่านมีโรคประจำทางร่างกายหรือไม่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเอง จำนวน 30 ข้อเป็นคำถามในทางบวกทั้งหมด เพื่อไม่ให้กลุ่มตัวอย่างมีความสับสนกับคำถาม แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การรับรู้คุณค่าในตนเองด้านความคิด การรับรู้คุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกและการรับรู้คุณค่าในตนเองด้านพฤติกรรม รูปแบบเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 4 เกณฑ์ ตั้งแต่จริงมากที่สุด เท่ากับ 4 คะแนน จริงมาก เท่ากับ 3 คะแนน ไม่แน่ใจ เท่ากับ 2 คะแนน และไม่จริงเลย เท่ากับ 1 คะแนน โดยมีเกณฑ์การแปลผลของ Best (1997) ได้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามด้วยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะใช้เป็นแบบสอบถาม และตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา แล้วสร้างแบบสอบถามให้

ครอบคลุม การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ด้านความเที่ยงตรวจสอบโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ หญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจ จำนวน 30 ราย ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. หลังจากได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของโรงพยาบาลตำรวจ ผู้วิจัยทำหนังสือประสานและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินงานขออนุญาตหัวหน้าห้องคลอด หัวหน้าสายงานการพยาบาล หัวหน้ากลุ่มงานพยาบาลในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์ตามขั้นตอน
3. เมื่อได้รับการอนุมัติแล้วจึงทำการแจกแบบสอบถามด้วยตัวผู้ศึกษาเอง พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยและตอบข้อสงสัยรวมทั้งให้กลุ่มตัวอย่างลงนามยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยก่อนตอบแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการวิจัย ใช้เวลาตอบ ประมาณ 20 นาที หลังจากเสร็จสิ้น ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สิทธิการรักษาพยาบาล จำนวนการตั้งครรภ์ และโรคประจำตัว วิเคราะห์ด้วยการใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ
 2. การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองด้วยการใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เกณฑ์การประเมินรายข้อโดยประยุกต์ประเมินแบบช่วงของ Best (1997) โดยมีเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้
คะแนน	3.01–4.00	หมายถึง	มีการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองในระดับสูง
คะแนน	2.01– 3.00	หมายถึง	มีการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง
คะแนน	1.00– 2.00	หมายถึง	มีการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองในระดับต่ำ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจ โดยได้ผ่านการพิจารณาและรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของโรงพยาบาลตำรวจ เลขที่อนุมัติ Nq 0411123/63 ลงวันที่ 3 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2564 หลังจากผ่านการอนุมัติผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแนะนำตัวและชี้แจงรายละเอียดในการเข้าร่วมการวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่างให้เข้าใจอย่างชัดเจน มีรายละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษรในการสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย สิ่งสำคัญ คือ ให้ความมั่นใจกับผู้เข้าร่วมการวิจัยว่าข้อมูลต่างๆ จะถูกเก็บไว้เป็นความลับจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น หากผู้เข้าร่วมการวิจัยมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ซักถามและยินดีตอบข้อสงสัยได้ตลอดเวลา

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่าหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจ ส่วนมากอายุ 20 – 25 ปี ร้อยละ 32.6 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 92.3 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 87.5 จบศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 59.6 อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 61.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 – 15,000 บาท ร้อยละ 38.5 สิทธิการรักษาพยาบาล ประกันสังคม ร้อยละ 45.1 เป็นมารดาครั้งแรก ร้อยละ 57.7 และไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 89.4

2. การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.95, SD = 0.72$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง ($M = 3.10, SD = 0.66$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความคิดอยู่ในระดับสูง ($M = 3.04, SD = 0.74$) ด้านความรู้สึกมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.71, SD = 0.76$) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจ ($n=104$)

องค์ประกอบ	M	SD	ระดับ
ด้านความคิด	3.04	0.74	สูง
ความรู้สึก	2.71	0.76	ปานกลาง
ด้านพฤติกรรม	3.10	0.66	สูง
การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองโดยรวม	2.95	0.72	ปานกลาง

3. การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจโดยรวมและจำแนก รายด้าน พบว่า ด้านความคิดโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($M = 3.04, SD = 0.74$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อรายการที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การมองโลกในแง่ดีอยู่ในระดับสูง ($M = 3.19, SD = 0.71$) และข้อรายการที่มีคะแนนต่ำสุด คือ การคิดอย่างมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.89, SD = 0.78$)

ด้านความรู้สึกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.71, SD = 0.76$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อรายการที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้สึกเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.73, SD = 0.75$) และข้อรายการที่มีคะแนนต่ำสุด คือ อารมณ์มั่นคงอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.70, SD = 0.77$)

ด้านพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($M = 3.10, SD = 0.66$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อรายการที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูง ($M = 3.17, SD = 0.64$) ข้อรายการที่มีคะแนนต่ำสุด คือ ความพยายามอยู่ในระดับสูง ($M = 3.04, SD = 0.69$) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของหญิงที่มาคลอด โรงพยาบาลตำรวจ ($n = 104$)

การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเอง	M	SD	ระดับ
ด้านความคิด	3.04	0.74	สูง
- การมองโลกในแง่ดี	3.19	0.71	สูง
- การคิดอย่างมีเหตุผล	2.89	0.78	ปานกลาง
ด้านความรู้สึก	2.71	0.76	ปานกลาง
- ความรู้สึกเชื่อมั่น	2.73	0.75	ปานกลาง
- อารมณ์มั่นคง	2.70	0.77	ปานกลาง
ด้านพฤติกรรม	3.10	0.66	สูง
- ความพยายาม	3.04	0.69	สูง
- ความรับผิดชอบ	3.17	0.64	สูง
การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองโดยรวม	2.95	0.72	ปานกลาง

อภิปรายผล

การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองของหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.95$, $SD = 0.72$) สามารถอธิบายได้ว่า การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับหญิงตั้งครรภ์และหญิงที่มาคลอด เนื่องจากเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของจิตใจของมนุษย์ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า และสามารถบ่งชี้คุณภาพชีวิตของบุคคลและนำไปสู่พฤติกรรมการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมจากแนวคิดของ โรเซนเบิร์ก (Rosenberg, 1965) การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความคิดประกอบด้วย การมีความคิดเชิงบวก และการคิดอย่างมีเหตุผล 2) ด้านความรู้สึกประกอบด้วย ความรู้สึกเชื่อมั่น และอารมณ์มั่นคง และ 3) ด้านพฤติกรรมประกอบด้วย ความพยายาม และความรับผิดชอบต่อโรงพยาบาลตำรวจมีการจัดโครงการโรงเรียนพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องการเตรียมตัวคลอดสำหรับหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุครรภ์ตั้งแต่ 35 สัปดาห์ ขึ้นไป ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การเปลี่ยนแปลงของร่างกายต่างๆ และบรรยากาศการคลอดเป็นรายบุคคล แต่เนื่องจากผู้รับบริการส่วนใหญ่เป็นมารดาครรภ์แรก ร้อยละ 57.7 ถึงแม้ว่าส่วนมากอายุ 20 – 25 ปี ร้อยละ 32.6 แต่ยังมีบางส่วนที่อายุน้อยกว่า 20 ปี ร้อยละ 9.6 จึงยังขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การควบคุมอารมณ์การคิดอย่างมีเหตุผล และประสบการณ์ทำให้เกิดความวิตกกังวลประกอบกับบริบทของการดำเนินชีวิตของหญิงที่มาคลอดมีความแตกต่างกันดังนั้นการรับรู้ความมีคุณค่าในตนเองโดยรวมของหญิงที่มาคลอด โรงพยาบาลตำรวจจึงอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง ($M = 3.10$, $SD = .66$) สามารถอธิบายได้ว่า การรับรู้คุณค่าในตนเองเป็นการยอมรับนับถือตนเองจนเกิดความเชื่อมั่น ในตนเองและนำไปสู่การแสดงพฤติกรรม ประกอบด้วย ความพยายาม และความรับผิดชอบ ซึ่งธรรมชาติของหญิงตั้งครรภ์ที่พึงประสงค์จะพยายามแสดงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลสุขภาพตนเองและเตรียมความพร้อมเลี้ยงดูบุตรจึงส่งผลให้การรับรู้คุณค่าตนเองด้านพฤติกรรมอยู่ในระดับสูงสอดคล้องงานวิจัยของวรรณพ คำพิลา บักร ศุภวิทิพัฒน์ และนางลักษณ์ เถลิ้มสุข (Khampila, Supavititpatana & Chaloumsuk, 2019) ศึกษาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส และความเครียดในการเลี้ยงดูบุตรของมารดาวัยรุ่นครรภ์แรก ผลการวิจัย พบว่า มารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่ร้อยละ 82.40 มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้าน

ความรู้สึกภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.71, SD = 0.76$) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มารับบริการส่วนใหญ่เป็นมารดาครรภ์แรก ร้อยละ 57.7 ถึงแม้ว่าส่วนมากอายุ 20 – 25 ปี ร้อยละ 32.6 แต่ยังมีบางส่วนที่อายุน้อยกว่า 20 ปี ร้อยละ 9.6 ซึ่งในกลุ่มที่อายุน้อยกว่า 20 ปี ยังขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การควบคุมอารมณ์ การคิดอย่างมีเหตุผลและขาดประสบการณ์ทำให้เกิดความวิตกกังวล จึงทำให้ด้านความรู้สึกมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฬา ขำเกิด (Khumkerd, 2016) ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองกับการให้นมแม่ในมารดาหลังคลอด ผลการวิจัย พบว่า มารดาส่วนใหญ่มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 65.5 ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้สึกภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างจึงอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. พยาบาลผู้ปฏิบัติงานดูแลหญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอดควรให้การพยาบาลควบคู่กับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้คุณค่าในตนเอง ตั้งแต่เริ่มฝากครรภ์เพื่อนำไปสู่ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การมองโลกในแง่ดี การคิดอย่างมีเหตุผล และการควบคุมอารมณ์ที่สามารถลดความวิตกกังวลและส่งผลดีต่อบทบาทหน้าที่มารดาต่อไป

2. พยาบาลผู้ปฏิบัติงานดูแลหญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอด โรงพยาบาลตำรวจควรให้ความรู้และกระตุ้นให้ครอบครัวของหญิงตั้งครรภ์มีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการรับรู้การมีคุณค่าในตนเอง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆที่อาจจะส่งผลกระทบต่อหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจ เช่น การควบคุมตนเอง ความฉลาดทางสังคม การฝากครรภ์คุณภาพ และคะแนนการประเมินภาวะซึมเศร้า เป็นต้น

2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการรับรู้การมีคุณค่าในตนเองของหญิงตั้งครรภ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมการรับรู้การมีคุณค่าในตนเอง และเป็นประโยชน์ ในการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้การมีคุณค่าในตนเองของหญิงตั้งครรภ์ต่อไป

3. ควรศึกษาการเห็นคุณค่าตนเองของหญิงที่มาคลอดโรงพยาบาลตำรวจในระยะติดตามผล เพื่อประเมินความคงทนและความยั่งยืนของความรู้สึกเห็นคุณค่าตนเอง

Reference

- Best, J. W. (1997). *Research in Education* (3rd ed.). Englewood Cliffs N.J.: Prentice-Hall.
- Fraser, D. M., & Cooper, M. A. (2003). *Myles textbook for midwives*. London: Churchill Livingstone.
- Jiraphokkul, S. (2018). *Legal measures on the protection and support of mothers during During before and after childbirth In the case of maternity leave according to the Constitution of the Kingdom of Thailand (B.E. 2560)*. Master thesis (Law), Dhurakij Pundit University, Bangkok. (in Thai)

- Khampila, W., Supavititpatana, B., Chaloumsuk, N. (2019). Self-esteem, marital relationship, and parenting stress of first-time adolescent mothers. *Journal of Nursing and Health Care*, 37(1), 96-107. (in Thai)
- Khumkerd, C. (2016). *Appreciation of the value of breastfeeding in mothers after hospital birth*. Chulalongkorn. Master thesis (Mental Health), Chulalongkorn College, Bangkok. (in Thai)
- Police Hospital .(2021). *Statistical data of people receiving services at the maternity ward, Police Hospital, fiscal year 2021*: Police Hospital (in Thai)
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton university press. Chicago.
- Rosenberg, M. (1979). *Self-Esteem adolescent problems and: Modeling reciprocal effects*. *American Sociological Review*, 54, 1004-1018.
- Sawai, J.P., Bahari, F., Ibrahim, H. & Rejab, Z.K.. (2011). The relationship between Economic hardship, self esteem and parental behavior among low-income mothers. *Journal Kemanusiaan*, 9(2), 59-76. (in Thai)